

۲

چاپیتخت

ضمیمه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح | یکشنبه؛ ۲۹ مرداد ۱۴۰۲

امیر مجید فخری در گفت و گویا «جام جم» مطرح کرد:

رنج جغرافیای کشور از تعدد دستگاه‌های مداخله‌گر

برای خواندن شماره اول روایت پیشرفت کوارکد را اسکن کنید

۴۱

سیناد سامانه نمایش نقشه الکترونیک دریایی

۸۱

آنچه ضروری است درباره علم جغرافیا بدانیم

۶۱

چطور ناوگروه ۸۶ از ۷ دریا عبور کرد

۲۱

رهبر معظم انقلاب
حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای:

سازمان جغرافیایی نیروهای
مسلح باید حفظ شود

سازمان

مکتب

چطور ناوگروه ۸۶ از ۷ دریا عبور کرد

همین چند روز پیش بود که مقام معظم رهبری در دیداری که با کارکنان و خانواده‌های ناوگروه ۸۶ ارتش جمهوری اسلامی ایران داشتند، گفتند «کار شما یک افتخار بزرگ بود» حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در جریان این دیدار تاکید کردند امروز ما در نقطه افتخارآمیزی ایستاده‌ایم... کار بزرگی که ناوگروه ۸۶ انجام دادند، افتخاری است که برای اولین بار در تاریخ دریانوردی کشور ما اتفاق افتاده. حالا این سال‌های نکبت‌بار حاکمیت پهلوی‌ها و قاجاری‌ها را کنار بگذاریم قبلش ما دریانوردی داشته‌ایم، بد هم نبوده لکن آن چیزی که قبلاً داشتیم با این کاری که شما کردید، فاصله‌اش خیلی زیاد است.

همین تاکید و تعریف فرمانده کل قوا برای رفع خستگی تیم عملیات غیرممکن کافی بود تا آنها را سرمست از این افتخار پیروزی کند؛ افتخاری که امیر دریادار فرهاد فتاحی، فرمانده ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران درباره‌اش این‌طور می‌گوید که ما توانستیم با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای داخلی و بومی برای اولین بار از هفت دریا و هفت تنگه راهبردی و توفان‌های خیلی سهمگین عبور کنیم.

❗ ناوگروه ۸۶ چه کرد

ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش، متشکل از ناوشکن تمام ایرانی دنا و ناوبندر مکران پس از هشت ماه دریانوردی و طی بیش از ۶۵ هزار کیلومتر مسیر دریایی که با هدف طی ۲۶۰ درجه دور کره زمین انجام شد در ۹ مهر ۱۴۰۱ اعزام این سفر شده و ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲ وارد آب‌های سرزمینی میهن مان شدند. این ناوگروه به مدت ۲۱۳ روز و طی مسیر ۶۵ هزار کیلومتر با استفاده از تجهیزات دفاعی و تسلیحاتی، راداری، ارتباطی و شبکه‌ای و برنامه‌ریزی صدرصد داخلی موفق به انجام این ماموریت شدند. عبور از تنگه مازلان که شاهد بیشترین سوانح دریایی

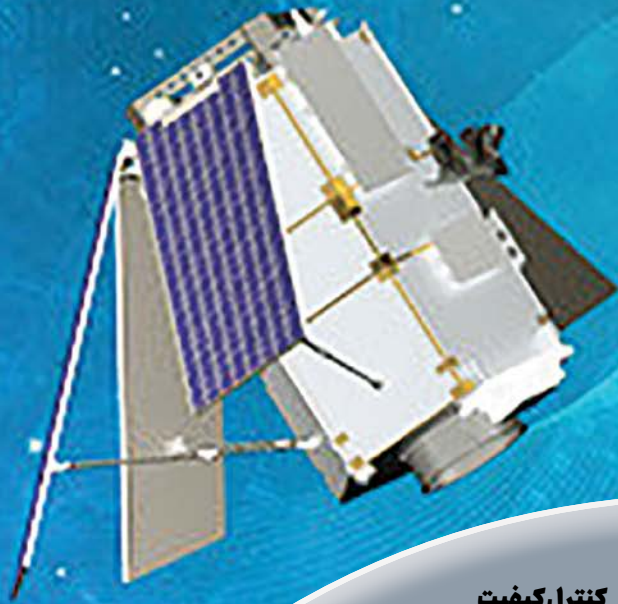
جهان است و عبور موفقیت‌آمیز از توفان‌های سهمگین اقیانوس آرام با وجود انحراف ۴۸ درجه‌ای، موضوعاتی هستند که اهمیت و ناممکن بودن این ماموریت را آشکار می‌کند.

❗ اما نقشه‌ها و چارت‌ها چگونه تأمین شد؟

در آخرین روزهای بهار بود که امیرمجدفخری در مراسم بزرگداشت روز جهانی هیدروگرافی با شعار «هیدروگرافی،

سرمایه‌گذاری جدید هستیم. وی در ادامه سخنان خود به موضوع مهمی اشاره و تصریح کرد: سازمان جغرافیایی، نقشه‌ها و چارت‌های دریایی مورد نیاز ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران را تأمین کرده است. اقدام موثری که بیانگر اهمیت ودقت سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح کشور بود تا بیش از گذشته برهمگان آشکار شود که ما می‌توانیم.

زیربنای همسان رقومی برای دریاها و اقیانوس‌ها» که در سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح برگزار شد، به موضوع آبنگاری و نیاز بازار صنایع نظامی و غیرنظامی در حوزه دریایی اشاره کرد و گفت: اگر ما می‌خواهیم پاسخگوی نیاز ناوگروه‌های نیروی دریایی و نفتکش‌های اقیانوس پیما باشیم که در اقصی نقاط دنیا می‌خواهند دریانوردی کنند و تجارت دریایی و توسعه دریامحور بخواند بر پایه این زیرساخت جلو برود، نیازمند

امیر مجید فخری در گفت و گو با «جام جم» مطرح کرد:

رنج جغرافیای کشور از تعدد دستگاه ها

قصد پیمایشی داشته باشد به اطلاعات جغرافیایی نیاز دارد. همان طور که مطلع هستید این سازمان از بدو تاسیس مسئولیت پشتیبانی نیروهای مسلح را در حوزه اطلاعات جغرافیایی و داده های مکانی داشته و دارد که با توجه به رشد تکنولوژی، ابعاد این خدمات رسانی و پشتیبانی ضمن پیچیده تر شدن، گسترده هم شده است. یکی از وظایف سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، تامین نقشه های تاکتیکی و عملیاتی مورد نیاز این نیرو است.

❏ مثل موضوع پرتاب ماهواره؟

بله. امروز یک سازمان موفق باید داده پردازی درست و دقیقی از اطلاعات جغرافیایی مورد نیاز خود چه از عمق زمین و دریا و چه از آسمان و کهکشان داشته باشد. امروز برای پرتاب یک ماهواره شما باید مسیر مورد نظر خودتان را پیمایش کنید و با احتمالات پیش رو قبل از آنچه قرار است رخ دهد، روبه رو شوید.

در کل باید گفت نقشه پرکاربردترین سند نظامی از گذشته های دور تاکنون است و سازمان جغرافیایی، نقش مهمی در پشتیبانی نیروهای مسلح در حوزه های نظیر خدمات به هواپیماهای ویژه، پهپادها، شناورهای اقیانوس پیما و تجهیزات داده برداری اعماق ارائه می کند که جایگاه مهمی در تصمیم گیری برای موضوع آمایش دفاعی، امنیتی و اعلام نظر در خصوص جانمایی تاسیسات نظامی

❏ یکی از سوالاتی که در ذهن بخشی از مردم مطرح می شود موضوع نقش اطلاعات مکانی در توسعه و پیشرفت کشور است. با توجه به این که این خدمت بخشی از وظایف و ماموریت های سازمان شماست لطفا توضیح دهید این موضوع چه دستاوردهایی می تواند برای ما داشته باشد؟

همه وزارتخانه ها، دستگاه ها، شرکت های دولتی - خصوصی و مردم به نوعی نیازمند اطلاعات مکانی هستند. تقریباً هیچ دستگاهی وجود ندارد که بی نیاز از داده های مکانی باشد، بنابراین بیشتر تصمیمات در سطوح مختلف مدیریتی نیازمند اطلاعات مکانی است.

❏ برجسته ترین و بارزترین آنها چه می شود؟

بارزترین آنها ساخت راه، شهرهای جدید، ساماندهی روستاها، لوله های نفت، گاز، آب، منابع زیرزمینی، زیردریایی، معادن و برنامه ریزی شهری و روستایی است. به همین دلیل حجم سرمایه گذاری در این حوزه در دنیا بالاست. ماهواره های ویژه داده برداری در مدارهای پایین و ماهواره های موقعیت یابی در مدارهای میانی عمدتاً برای کمک در تهیه داده های مکانی است.

❏ با توجه به توضیحی که دادید به طور ویژه چه خدماتی به نیروهای مسلح ارائه می دهید؟

طبیعتاً هر چیزی که در چارچوب نیروهای مسلح باشد و

نقشه پرکاربردترین سند

نظامی از گذشته های

دور تاکنون است.

از طرف دیگر همه

گزارش های نظامی به

یک نقشه آدرس دهی

می شود

سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح به عنوان یکی از مهم ترین سازمان های نظامی کشور، نقش بسیار مهمی در تامین اطلاعات جغرافیایی و جهت گیری نیروهای مسلح دارد.

این سازمان در سال ۱۳۰۰ به عنوان شعبه نقشه برداری اداره رکن دوم (اطلاعات) ارتش تأسیس شد و ۱۳ سال بعد مجموعه نقشه برداری ارتش به اداره جغرافیایی ارتش ارتقا پیدا کرد. سال ۱۳۴۷ قانون تشکیل سازمان جغرافیایی در مجلس وقت تصویب و با ادغام سازمان نقشه برداری کشور با اداره جغرافیایی ارتش، سازمان جغرافیایی کشور در وزارت جنگ آن زمان تأسیس شد که در نهایت پس از طی برخی چالش هایی که در جریان انقلاب سال ۵۷ و هشت سال جنگ تحمیلی رخ داد، سال ۱۳۶۷ با ادغام وزارت سپاه در وزارت دفاع و تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، اداره جغرافیایی وزارت سپاه و اداره جغرافیایی ارتش هم با یکدیگر ادغام شده و سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح تشکیل شد.

امیر مجید فخری، رئیس سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح در این گفت و گو به نقش اطلاعات مکانی در توسعه و پیشرفت کشور و همچنین فعالیت ها و چشم انداز این سازمان اشاره داشتند. وی درباره مسأله حکمرانی آب به موضوع تضاد منافع دستگاه ها پرداخت که گاهی در جریان توسعه باعث نابودی برخی منابع شده است.

در ادامه مشروح گفت و گو امیر مجید فخری، رئیس سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح با جام جم از دیدگاه تان می گذرد.

مداخله‌گر

و غیرنظامی دارد.

۴ خدمات غیرنظامی این سازمان چیست؟

اگر خدمات سازمان جغرافیایی را خارج از ماموریت‌های نظامی بخواهیم تعریف کنیم آن را در چند دسته بندی مختلف می‌توانیم قرار دهیم. مثل خدماتی که در حوزه مدیریت بحران، حفاظت از محیط زیست، کشاورزی، آموزش و پرورش، راه و شهرسازی، وزارت خارجه و ... ارائه می‌کنیم.

۴ اگر بخواهید مصداقی‌تر توضیح دهید به چه مواردی اشاره می‌کنید؟

به عنوان مثال در حوزه مدیریت بحران ما خدماتی پیرامون موضوع آلودگی هوا، فرونشست، سیل، زلزله، حکمرانی آب، آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع ارائه می‌دهیم یا در حوزه میراث فرهنگی و گردشگری که در قسمت قبل به آن اشاره نکرده بودم، می‌توانیم به خدماتی از جنس توسعه پایدار، جانمایی تاسیسات و تقسیمات کشوری اشاره داشته باشیم.

۴ به موضوع حکمرانی آب اشاره کردید، لطفاً با توجه به چالش‌های حوزه آب که به نوعی در تمام دنیا وجود دارد توضیح بفرمایید.

با توجه به مرزهای آبی مهمی که داریم مسأله حکمرانی آب برای ما بسیار مهم است. در حال حاضر در کشور دستگاه‌های مختلفی در حوزه مدیریت آب داریم که هرکدام با توجه به ماموریت‌ها و سیاست‌گذاری‌هایی که دارند، اهداف مشخصی را دنبال می‌کنند.

۴ فکر می‌کنم به نقطه چالش برانگیز ما جرا رسیدیم.

درست است. ماموریت‌های متفاوت باعث می‌شود گاهی دستگاه‌ها در منافع به تضاد برسند و در نهایت مشکلات اساسی برای کشور ایجاد شود.

۳ اشاره شما به چاه‌های غیرمجاز است؟

این بخشی از مسأله است، مسأله حکمرانی آب به این تاکید دارد که ما چطور با مطالعه و تحقیق درباره منابع آبی خودمان توانسته‌ایم تعامل و فرهنگ‌سازی را شکل دهیم که از این منابع به درستی استفاده کنیم. ما امروز نیاز داریم یک نهاد بالادستی در این حوزه شکل بگیرد تا ضمن توسعه کشور در حوزه‌های گوناگون از منابع آبی‌مان هم درست استفاده کنیم، معضل فرونشست و اقداماتی که در حوزه سدسازی و سفره‌های زیرزمینی صورت می‌گیرد همه در این چارچوب تعریف می‌شوند ما در این حوزه به مجموعه‌های علمی و دولتی کمک فکری می‌کنیم تا چطور دو گزاره مدیریت و پیشرفت را در کنار هم داشته باشیم البته خود نیروهای مسلح هم در این خصوص ماموریت‌هایی دارند که به آنها هم می‌پردازیم.

۴ سازمان جغرافیایی چه دستاوردهایی تاکنون و در دولت سیزدهم داشته است؟

ما در این دوره توانسته‌ایم نقشه پوشش کامل کشور را همراه ایجاد پایگاه اطلاعات نقشه یکپارچه کشور داشته باشیم. تولید نرم افزار مدیریت اطلاعات مکانی و پردازش داده‌های موقعیت‌یابی از دیگر موفقیت‌های این سازمان است. تولید سامانه خدمات نقشه‌های دریایی (وب چارت سرویس)، نقشه برداری هوایی با پهپاد و تولید نقشه‌های ۲۰۰۰ شهری و بومی‌سازی سامانه ردیابی متحرک‌ها دیگر پیشرفت‌های سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح است. ما قادریم با حمایت از شرکت‌های دانش بنیان از ظرفیت این مجموعه‌های جوان و خلاق هم به خوبی استفاده کنیم.

۴ مهم‌ترین برنامه آینده سازمان جغرافیایی چیست؟

تأمین نیازمندی‌های اطلاعات مکانی نیروهای مسلح، رصدخانه جغرافیایی، داده برداری پوششی بزرگ مقیاس کشور با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، ایجاد سامانه یکپارچه تعیین موقعیت و ناوبری کشور، مطالعات آمایش سرزمین و کمک به سازمان مدیریت بحران کشور، بخشی از مهم‌ترین برنامه‌های آینده سازمان است.

۴ مهم‌ترین چالش کشور در حوزه اطلاعات مکانی چیست؟

یکی از موضوعات اساسی در این حوزه، موضوع اهتمام دولت و مجلس به مسأله صنعت اطلاعات مکانی کشور است. بحث تأمین تجهیزات و ابزارهای داده برداری (ماهواره، هواپیما و کشتی) و هماهنگی بین دستگاهی برای تجمیع و یکپارچه سازی ظرفیت‌ها و داده‌ها برای تعریف پروژه‌های ملی جهت تولید نقشه‌های بزرگ مقیاس از اهمیت بالایی در این بخش برخوردارند. در حال حاضر جغرافیای کشور از تعدد دستگاه‌های تصمیم گیرنده و مداخله‌گر در جغرافیای رنج می‌برد و به یک نهاد فرادستگاهی مثل شورای عالی جغرافیایی کشور که سال ۴۷ در مجلس مصوب و سال ۵۸ منحل شده، نیاز دارد.

۴ گفته بودید تمام ماهواره‌های عبوری از آسمان ایران را رصد می‌کنیم، این اقدام با چه هدفی انجام می‌شود؟

طبیعتاً موضوع امنیت برای هر کشوری از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است به همین دلیل ماموریت‌های ماهواره‌هایی که از آسمان ایران عبور می‌کنند برای ما مهم است، این موضوع چیز عجیبی نیست و تمام کشورهای پیشرفته این کار را انجام می‌دهند.

۴ پس می‌توان گفت این اقدام با اهداف امنیتی انجام می‌شود.

همان‌طور که گفتم مراقبت از فضای کشورمان مهم است، همان‌طور که نیروهای مسلح اجسام پرنده دیگر را رصد می‌کنند موضوع رصد ماهواره‌ها هم در دستور کار نیروهای مسلح است که بخشی از آن به عهده سازمان ماست.

۴ برای نقشه برداری‌های هوایی یا ماموریت‌های مرتبط با وظیفه سازمانی که دارید از چه پهپادهایی استفاده می‌کنید؟

پهپادهای فوتوگراومتری پهپادهایی هستند که بیشتر به کار ما می‌آیند، در کار ما لازم است عکس‌ها دقیق باشند و امکان تولید نقشه را به ما بدهند به همین دلیل ما به پهپادهایی نیاز داریم که از ثبات و پایداری هنگام عکسبرداری برخوردار باشند.

۴ محدوده پروازی پهپادهای مورد نیاز شما چقدر است؟

معمولاً در بازه زمانی ۹ صبح تا سه بعدازظهر عکسبرداری انجام می‌شود به همین دلیل ما به پهپادهایی نیاز داریم و برای این بازه زمانی ما نیازمند پهپادی هستیم که بتواند ۶ ساعت مداومت پروازی داشته باشد که الحمدلله به همت همکاران خوب مان در وزارت دفاع و شرکت‌های دانش بنیان مشکلی در این زمینه نداریم و از گونه‌های مختلف پهپادها استفاده می‌کنیم.

۴ با توجه به اقداماتی که وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در حوزه دیپلماسی دفاعی داشته اند شما چه اقدامات موثری در حوزه تعاملات بین‌المللی انجام دادید؟

به سوال خوبی اشاره کردید، هرجایی که دیپلماسی پیش روی خوبی داشته ما هم به عنوان حوزه اطلاعات مکانی موفقیت کسب کرده‌ایم، اقدامات خوبی در این حوزه رخ داده و می‌توانیم به صراحت بگوییم دستاوردهای مان در این بخش قابل قبول است.

۴ «اطلاعات مکانی» چه اهمیتی دارد؟

موضوع اطلاعات مکانی یکی از مباحثی است که در همه عرصه‌های تصمیم‌گیری کشور مورد نیاز است، چرا که ضروری است تصمیمات بر پایه اطلاعات درست صورت بگیرد اگر در سطح کلان کشور سیاست‌گذاری و سرمایه‌گذاری بهتری در این عرصه صورت گیرد جایگاه بهتری در جهان خواهیم داشت.

یکی از چالش‌های

اساسی در این حوزه

موضوع اهتمام دولت

و مجلس به مسأله

صنعت اطلاعات

مکانی کشور است.

بحث تأمین تجهیزات

و ابزارهای داده برداری

(ماهواره، هواپیما و

کشتی) و هماهنگی

بین دستگاهی برای

تجمیع و یکپارچه سازی

ظرفیت‌ها و داده‌ها برای

تعریف پروژه‌های ملی

جهت تولید نقشه‌های

بزرگ مقیاس از اهمیت

بالایی در این

بخش برخوردارند

آنچه ضروری است درباره علم جغرافیا بدانیم

با کشورهای مختلف جهان و ضرورت آشنایی با جغرافیای آن ممالک، ارزش و موقعیت علم جغرافیا را میان طبقه باسواد و تحصیلکرده بالا برد. (خداری زاده ۵۹: ۱۳۷۹)

تاریخچه نقشه برداری در کشور

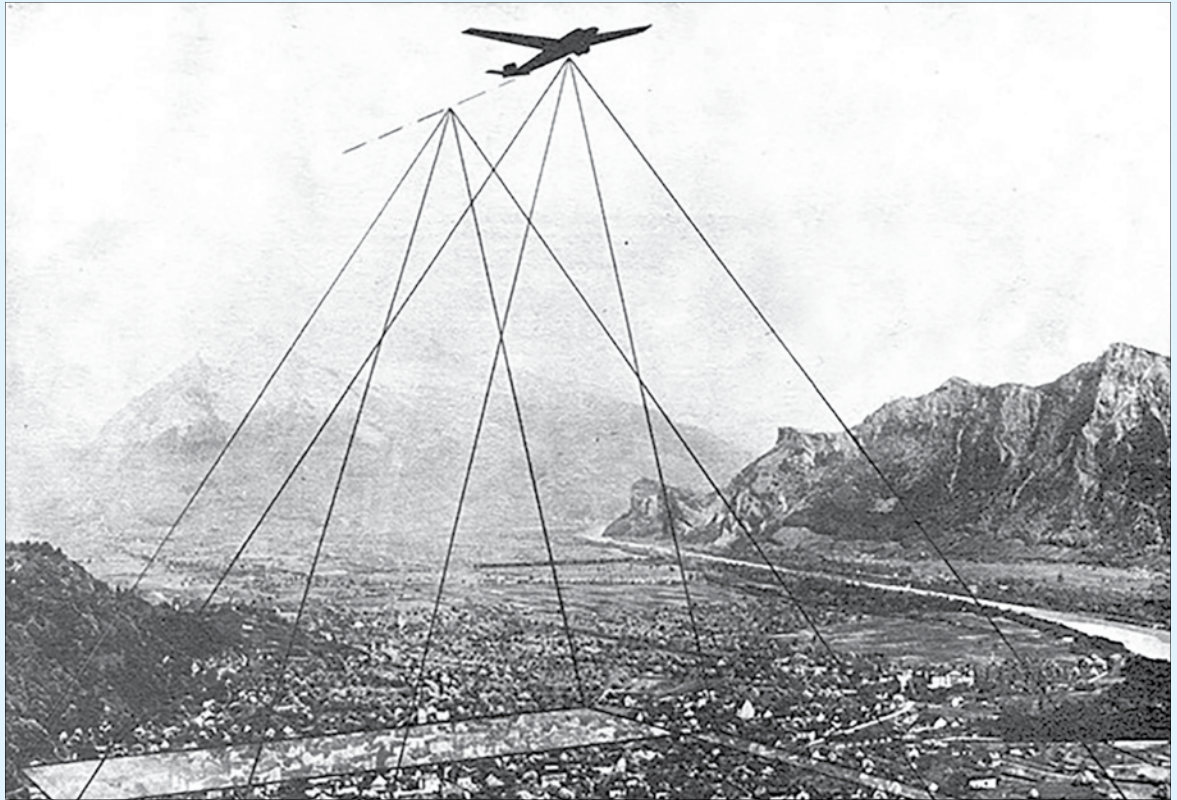
در دوره قاجار با اهتمام عباس میرزا (ولیعهد فتحعلیشاه) افرادی برای فراگیری دانش جدید به اروپا اعزام شدند. در زمان میرزا تقی خان امیرکبیر (صدراعظم نامی دوران قاجار) به منظور گسترش و بهره‌گیری از علوم و فنون جدید، مدرسه دارالفنون تأسیس شد؛ در این مدرسه تازه تأسیس، ابتدا اساتید اتریشی به علاوه اساتید ایرانی که در اروپا تحصیل کرده بودند تدریس می‌کردند. یکی از دروسی که در دارالفنون تدریس می‌شد، نقشه برداری بود. دانشجویان نقشه برداری دارالفنون، همزمان با تحصیل، نقشه‌هایی از روستاهای اطراف تهران را تهیه می‌کردند. از آنجا که نقشه برداری، پیش‌نیاز اقدامات عمرانی و دفاع به حساب می‌آمد، بر اثر آشنایی به دست آمده با کاربرد نقشه برداری، به تدریج در تشکیلات نظامی، وزارتخانه‌ها و دستگاه‌هایی که نیاز به خدمات نقشه برداری داشتند واحدهایی جهت رفع نیاز موردی در سطح کشور تشکیل شد که این واحدها به صورت پراکنده نقشه‌هایی را با روش برداشت زمینی تهیه می‌کردند.

با تأسیس دانشگاه تهران، برخی دانشکده‌ها نظیر دانشکده فنی، دانشکده نقشه برداری و دانشکده علوم، درس نقشه برداری را جزو دروس خود منظور نمودند. برای نخستین بار دو نفر از ایرانیان مورد اعتماد امیرکبیر مأموریت یافتند تا از اطراف تهران (ورامین، پشاپویه و شهریار) نقشه‌هایی با مقیاس (۱:۳۰۰۰۰) تهیه نمایند، بنابراین در سال ۱۲۷۵ ه.ش بود که نقشه‌ای با این مقیاس تهیه شد. در سال ۱۲۹۸ ه.ش نیز هفت نفر از صاحب‌منصبان ایرانی از آبادی‌های اطراف تهران (دوشان‌تپه تا ازگل و سلطنت‌آباد، ونک، امیرآباد و امامزاده حسن) به طریق قدمی با مقیاس (۱:۲۵۰۰۰) و به صورت قدم‌شمار و به وسیله قطب‌نما و ساعت نقشه برداری کردند. سپس شخصی به نام نجم‌الدوله، مجدد همان نقشه را در سال ۱۳۰۶ ه.ش کامل کرد. در سال ۱۳۰۷ ه.ش دو نفر از مهندسين ایرانی از تهران، راهی فیروزآباد شیراز شدند و نقشه‌ای از راه‌ها و شهرها، روستاها، کوه‌ها و رودخانه‌های کشور تهیه کردند. در بین سال‌های ۱۳۰۸ تا ۱۳۱۱ ه.ش یکی از معلمان آلمانی پیاده نظام دارالفنون با کمک شاگردانش توانست از شمال تهران تا قصر قاجار، عباس‌آباد، بهجت‌آباد و جلایه نقشه‌ای با مقیاس (۱:۱۲۵۰۰) تهیه نماید. در سال ۱۳۲۵ ه.ش، وزیر مالیه کشور به فکر تنظیم نقشه ممیزی (کاداستر) تهران افتاد و این مهم در سال ۱۳۲۸ ه.ش به دست مهندس بغایری انجام شد.

سازمان جغرافیایی از آغاز تا امروز

در ۲۵ آبان ۱۳۰۰ ه.ش همزمان با یکپارچه شدن نیروهای نظامی کشور، شعبه نقشه‌کشی در رکن دوم ستاد ارتش تشکیل شد. در سال ۱۳۰۴ ه.ش با فارغ‌التحصیلی دانش‌آموختگان دوره نقشه برداری ارتش که به گردان‌های مهندسی و سایر قسمت‌های صف منتقل شده بودند، همزمان شعبه نقشه‌کشی جزورکن دوم ستاد ارتش شد. کار این شعبه تا سال ۱۳۱۴ ه.ش تهیه روگرفت از نقشه‌های ۱:۸۴۰۰۰ روسی و ۱:۲۵۳۴۰۰ انگلیسی بود که آنها را به مقیاس ۱:۵۰۰۰ تبدیل می‌کردند.

در سال ۱۳۱۳ ه.ش یکی از شرکت‌های خارجی پیشنهادی به منظور نقشه برداری از کشور، از روی عکس‌های هوایی ارائه داد که به دلیل هزینه بسیار بالا مورد قبول مسئولان واقع نشد و در نهایت تهیه نقشه کامل کل کشور در دستور کار اداره نقشه برداری ارتش قرار گرفت. در همان سال (دایره جغرافیای ارتش) با توسعه

سازمان جغرافیایی

نیروهای مسلح

می‌تواند به نیروهای

مسلح در برنامه‌ریزی

عملیات نظامی، تعیین

موقعیت دقیق هدف‌ها،

تحلیل زمینه‌های

جغرافیایی برای

عملیات نظامی و حتی

در تصمیم‌گیری‌های

سیاسی کمک‌کند

این سازمان با تجهیزات پیشرفته و تیم متخصص خود به عنوان یکی از ستون‌های اصلی نیروهای مسلح در حفظ امنیت و دفاع از کشور عمل می‌کند.

با توجه به مقدمه مطرح شده و اهمیت موضوع در ادامه نگاهی داریم به آنچه ضروری است درباره علم جغرافیا بدانیم.

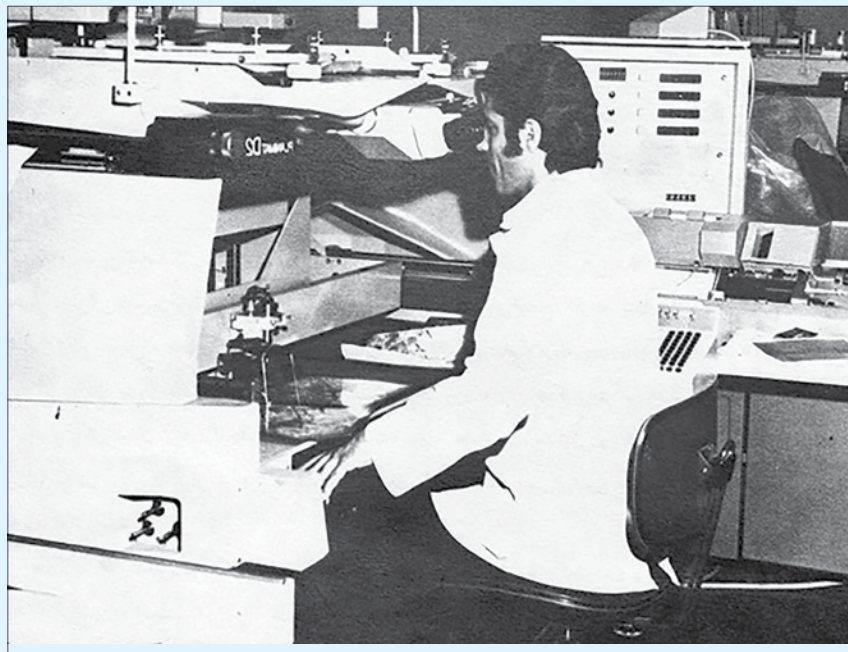
تاریخچه علم جغرافیا در ایران:

علم جغرافیا در دوره سلطنت قاجار تا پیش از تأسیس دارالفنون چندان مورد توجه نبود، ولی پس از آن که رشته جغرافیا و نقشه‌کشی و مهندسی در دارالفنون زیر نظر معلمان اروپایی تأسیس و روحیه کنجکاو دانش‌آموزان و دانش‌آموختگان نسبت به اوضاع و احوال سایر کشورهای جهان بیدار شد، به خصوص پس از آن که رساله‌ها و جزوه‌های استادان اروپایی به فارسی ترجمه و سپس چاپ و منتشر شد، این علم مجدداً مورد توجه قرار گرفت و برای نخستین بار نقشه‌هایی از شهر تهران به وسیله گروهی از معلمان و محصلان رشته جغرافیا و مهندسی دارالفنون ترسیم شد و رساله‌هایی در مورد جغرافیا به دستور امیرکبیر چاپ و منتشر شد. مضافاً این که با توسعه روابط سیاسی و بازرگانی ایران

سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح یک سازمان مهم و حیاتی در ساختار نظامی کشور است. این سازمان مسئول بررسی و تحلیل جغرافیایی مناطقی است که نیروهای مسلح در آنجا فعالیت می‌کنند. هدف اصلی این سازمان، ارائه اطلاعات جغرافیایی دقیق و به‌روز به نیروهای مسلح است تا بتوانند بهترین تصمیمات را در زمینه عملیات نظامی، نقشه برداری و برنامه‌ریزی اتخاذ کنند.

سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح به طور معمول از تیمی تشکیل شده که شامل جغرافیدانان، نقشه‌برداران، متخصصان GIS (سامانه اطلاعات جغرافیایی) و دیگر متخصصان مرتبط است. این تیم با استفاده از داده‌های جغرافیایی مختلف، از جمله نقشه‌ها، تصاویر ماهواره‌ای و داده‌های میدانی، اطلاعات مفیدی را درباره مناطق مورد نظر جمع‌آوری و تحلیل می‌کند.

این سازمان در بسیاری از زمینه‌های نظامی نقش بسیار مهمی دارد. این سازمان می‌تواند به نیروهای مسلح در برنامه‌ریزی عملیات نظامی، تعیین موقعیت دقیق هدف‌ها، تحلیل زمینه‌های جغرافیایی برای عملیات نظامی و حتی در تصمیم‌گیری‌های سیاسی کمک کند.

ساختار به اداره جغرافیایی ارتش ارتقاء یافت. در ۲۱ مرداد ۱۳۴۷ ه. ش قانون تاسیس سازمان جغرافیایی کشور به تصویب مجلس سنا و شورای ملی رسید و ابلاغ شد. برابر مفاد این قانون با ادغام سازمان نقشه برداری کشور با اداره جغرافیایی ارتش، سازمان جغرافیایی کشور بنیان نهاده شد. در ماده اول این قانون آمده: تشکیل سازمان جغرافیایی کشور در مهرماه سال ۱۳۴۷ ه. ش به منظور تعیین و تهیه مبنای جغرافیایی و تهیه نقشه های عمومی و نظامی با رعایت جنبه های حفاظتی کار و هماهنگ کردن، کلیه فعالیت های نقشه برداری کشور ایران (نقشه برداری زمینی، دریایی و عکسبرداری هوایی) سازمانی به نام سازمان جغرافیایی کشور در وزارت جنگ تأسیس می گردد. همزمان با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران در بهمن ۱۳۵۷ ه. ش سازمان جغرافیایی وارد عرصه جدیدی شد، به گونه ای که پس از اشغال توسط منافقین، بسیاری از اسناد و نقشه ها در آتش سوخت و از بین رفت و برخی نیز به مکان نامعلومی انتقال یافتند. در همین اثنا بر اساس طرحی از پیش طراحی شده و برای ضربه زدن به نظام نوپای ج.ا.ایران و درحالی که هنوز نهادهای اصلی و ضروری کشور شکل

نگرفته و انسجام نیافته بودند، بر اساس رأی شورای انقلاب، سازمان نقشه برداری از سازمان جغرافیایی جدا شد. با شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در (شهریور ۵۹) و بر اساس نیاز ضروری به اطلاعات مکانی مورد توجه فرماندهان ارتش و سپاه و از آنجاکه در سازمان جغرافیایی، اطلاعاتی هرچند قدیمی، اما با ارزش و کاربردی برای اقدامات عملیاتی اطلاعاتی در قالب نقشه های (۱:۵۰۰۰۰) موجود بود، نگاه ها به سمت این سازمان معطوف گردید و ضرورت وجود نهادی برای تهیه اطلاعات مکانی، کاملا احساس شد ولی به دلیل جدا شدن بخشی از بدنه سازمان امکان تأمین تمامی نیازهای ارتش و سپاه فراهم نبود بنابراین اداره نقشه برداری و جغرافیایی در وزارت سپاه ایجاد شد. با پایان جنگ تحمیلی در سال ۱۳۶۷ ه. ش، اداره جغرافیایی ارتش مجددا دستخوش تغییرات گردید به گونه ای که با ادغام وزارتخانه های جنگ و سپاه، مرکز نقشه برداری جغرافیایی سپاه با اداره جغرافیایی ارتش، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح تشکیل و وارد مرحله جدیدی از دوره حیات خود گردید.

تاریخچه سازمان جغرافیایی

اداره جغرافیایی ارتش

شعبه نقشه برداری ارتش

۱۳۶۵

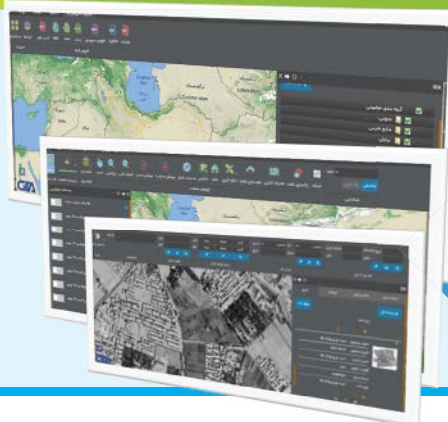
سازمان جغرافیایی کشور

۱۳۶۸

اداره جغرافیایی ارتش

سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح

تاکون

دقیق‌ترین و جدیدترین سامانه اطلاعاتی سازمان جغرافیایی وزارت دفاع

سیناد، سامانه نمایش نقشه الکترونیک دریایی

ENC چیست؟

ENC در حقیقت یک بانک اطلاعاتی است؛ بانکی که اطلاعات تمامی نقشه‌ها بر اساس مشخصات و استانداردهای سازمان جهانی هیدروگرافی (IHO) در آن نگهداری می‌شود.

چگونه این سیستم به ایمنی دریانوردی کمک می‌کند؟

ECDIS با بهره‌گیری از یک سیستم موقعیت‌یاب لحظه‌ای نظیر GPS قادر به بهبود دقت موقعیت‌یابی کشتی به طور پیوسته و در شرایط جوی مختلف است. این عمل شناورها را قادر می‌سازد در صورت احتمال بروز تصادم با کف، مسیر خود را تغییر دهند. این سیستم یک ابزار ناوبری قوی برای دستیابی به اطلاعات لحظه‌ای در خصوص موقعیت دقیق شناور بوده و با توجه به این‌که به صورت ۲۴ ساعته، در شب و روز در تمامی شرایط جوی قابل بهره‌برداری است به دریانوردان قابلیت اطمینانی خوبی را خصوصاً هنگام دریانوردی در آب‌های کم عمق می‌دهد. بهره‌گیری از سیستم اخطار ناوبری ENC همراه با ECDIS باعث جلوگیری از برخورد شناورها با کف دریا یا با یکدیگر شده و ایمنی لازم را برای دریانوردان و محیط دریانوردی فراهم می‌آورد.

**سازمان جغرافیایی
نیروهای مسلح
سامانه بومی‌سازی
شده سیناد (اکدیس)
را که توسط محققان
این سازمان طراحی
و ساخته شده بود را
رونمایی کرد**

سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح با بیش از چهار دهه فعالیت، سامانه بومی‌سازی شده سیناد (اکدیس) را که توسط محققان این سازمان طراحی و ساخته شده بود در تیرماه سال جاری رونمایی کرد. سیناد (اکدیس) یک سامانه الکترونیکی ناوبری پیشرفته است که با نصب روی شناورهای نظامی و تجاری، نقشه‌های الکترونیک را با اطلاعات نهفته در لایه‌های مختلف آن ارائه می‌کند.

این محصول بومی که در ابعاد مختلف ساخته می‌شود با در اختیار گذاشتن اطلاعات، ابزارها و امکانات مختلف مورد نیاز ناوبری از قبیل داده‌های مکانی و حرکتی شناور خودی با اتصال به گیرنده (GPS)، داده‌های مکانی حرکتی و... شناورهای اطراف (با اتصال به گیرنده AIS، Auto Pilot)، بانک اطلاعات، ابزارهای برنامه‌ریزی سفر، هشدارهای مختف نواحی ویژه حفاظت شده (Guard Zones)، جدول جزر و مد و اطلاعات عمق؛ عملیات ناوبری را برای افسر ناوبری یا ناخدای شناور آسان، خوشایند و از همه مهم‌تر هوشمندانه و خودکار می‌کند.

سیناد بومی شده اکدیس

اکدیس (ECDIS) مخفف Electronic Chart Display and Information System و به معنی سیستم اطلاعات و نمایشگر نقشه الکترونیک است. این یک سیستم اطلاعات ناوبری است که اگر به حسگرهایی نظیر سیستم موقعیت‌یاب جهانی (GPS) و جابرو متصل شود، قابلیت نمایش موقعیت لحظه‌ای کشتی و اعلام اخطار ضد تصادم با کف را دارد. همچنین اگر این سیستم به یک رادار آریا متصل شود، قادر به اعلام اخطار ضد تصادم با دیگر شناورها نیز است. سیستم ECDIS توسط سازمان دریانوردی جهانی (IMO) به عنوان جایگزین نقشه‌های کاغذی مورد قبول واقع شده و کشتی‌های مجهز به این سیستم دیگر نیازی به نقشه‌های کاغذی ندارند. تمام کشتی‌هایی که از این سیستم بهره‌برداری نمی‌کنند، براساس قوانین کنوانسیون سولاس ملزم به همراه داشتن نقشه‌های کاغذی مربوط به سفر خود هستند.

بخش‌های تشکیل دهنده ECDIS

این سیستم متشکل از سه بخش اصلی است: (۱) داده‌های نقشه الکترونیکی رسمی که اصطلاحاً نقشه ناوبری الکترونیک یا (ENC-Electronic Navigation Chart) خوانده می‌شود. (۲) سخت‌افزار (رایانه، نمایشگر و...) (۳) نرم‌افزار (برای قرائت نقشه‌ها و نمایش آنها روی صفحه نمایشگر).

